

Trægården, den nuværende Trægården I, runder et skarpt hjørne. 50 år.

I den anledning har beboerforeningen besluttet at arrangere en lille fest, samt udsende et beskedent festskrift.

Vi har prøvet at samle forskellige oplysninger og dertil har lokalhistorisk arkiv på Roskilde bibliotek været yderst hjælpsom, og vi takker til belysning af stedets historiske baggrund og betydning for byen og dens indbyggere.

Det kan i sagens natur kun blive et lille udpluk Men det er vores håb, at dette lille skrift alligevel kan bidrage til almindelig oplysning for især de mange nye beboere, hvoraf flere måske kommer langvejs fra.

Trægården I blev taget i brug 1. april 1953. At stedet har et godt renommé kan vel bedst illustreres ved, at folk bliver boende i rigtig mange år. Ja, vi har stadig flere beboere iblandt os, der flyttede ind dengang for 50 år siden. Det er ret enestående i en tid, hvor mange i gennemsnit kun bor ti år på samme adresse. Er man først kommet ind i Trægården I, slår man rødder i en sådan grad, at der skal virkelig tungtvejende grunde til at flytte.

Da jeg første gang rettede forespørgsel på mulighederne for at komme i betragtning til en lejlighed var svaret, at der er mellem 30 og 40 års ventetid. Det var i begyndelsen af 70'erne. Det siger noget om, hvor eftertragtet Trægården er.

Trægården I har altid stået som noget af det ypperste i Roskilde. Den røde murstensfacade og de hvide altaner lyser langt væk af kvalitet. Huset ligger centralt, har to skønne parker som nærmeste nabo, ti min. gang til Stændertorvet og ti min. gang til havnen. Meget byggeri er opført i Roskilde siden, men man skal lede længe efter et smukkere og bedre hus.

Lad os se lidt på baggrunden, forhistorien til Trægården I. Det sted vi bor er historisk i den forstand, at der også for 3000 år siden boede eller var mennesker her. Det ved vi, fordi man i 1952 fandt tre bronzesværd på det sted, hvor byens gamle forlystelsessted, Trægaarden, lå. Om fundet skrev historikeren Fanny Fang den 29. marts 1952 i Roskilde Tidende: "Når man taler om et 3000 år gammelt fund på stedet, må der altså have færdes mennesker. Hvad der siden er sket og hændt med det nævnte terræn, har man kun meget ringe oplysninger eller viden om, før man når langt hen mod nutiden som til 1700-tallet. Forholdet er dog næppe heller nogensinde sporet så langt tilbage, som man kan".

Vi ved fra Fanny Fang, at man i 1808 ophævede det gamle sogn, Sct. Ib. Blandt de huse, der hørte til sognet, var også et hus kaldet Trægaarden. Det var ejet af organist Jens Struch ved Roskilde Domkirke. Præcis hvor huset lå eller hvad det blev brugt til, fortaber sig i historien.

I begyndelsen af 1820'erne købte den allesteds nærværende Roskildeboger, kaptajn Niels Christian Sveistrup, der også var ejer af hotel Prindsen, ejendommen af Jens Struch. Den senere ejer af Trægaarden, Ronald Larsen, skriver i bogen "Den gamle gæstgiver fortæller" bl.a., at Trægården tilbage i tiden var et mindre husmandsbrug.

Det var først med kaptajn Sveistrup, at stedet blev omdannet til traktør- og forlystelsessted for byens borgere. Sveistrup anlagde blandt andet en smuk lysthave, der strakte sig langs Frederiksborgvej og dækkede hele den nuværende parkeringsplads og mere til. Sveistrup nåede aldrig rigtig at skabe det traktørsted, han drømte om.

Ifølge Ronald Larsen var det efterfølgeren, gartner Niels P. Pedersen-Nyerup, som efter kaptajn Sveistrups død havde overtaget stedet, der virkelig lagde kimen til en egentlig restaurationsvirksomhed. I Roskilde Tidende indrykkede han følgende annonce: "Trægaardens Have staar daglig aaben for familier. Kaffe, The og varmt vand på maskine. Ærbødigst Pedersen".

Den ærbødige Pedersen var lejer - for 200 kroner årligt - men desværre stod indtjeningen ikke mål med omkostningerne. I 1903 overtog restauratør Peter Nielsen stedet, og med ham kom der gang i såvel omsætningen som i bygningsudvidelse.

Peter Nielsen byggede først en mindre restauration, som senere blev udvidet til en betragtelig bygning. Han fik også den geniale idé at lade arkitekt Martin Nyrup - kendt fra Københavns Rådhus som vi kender det i dag - bygge en særpræget men statelig pavillon på vestsiden af "Trægaarden". Desværre forsvandt pavillonen sammen med "Trægaarden" for at give plads til vores hus; Trægården I.

Man kan kun drømme sig til, hvad det ville have betydet for os i dag, hvis Nyrup's pavillon havde stået på græsplænen - og måske endda brugt som fælleshus.

Så mange var ordene kære medbeboere. På de efterfølgende sider finder man: En festsang i anledning af jubilæet, skrevet af fru Birthe Frederiksen, samt forskellige billeder fra gammel tid og diverse avisudklip fra "vor" tid.

Venlig hilsen
Beboer-bestyrelsen, april 2003